חודש בחודשו

בְטאון "**גבורת מרדכי**" בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

בס"ד י"ט באייר - תשע"ט // גיליון **284** // רח' הרצוג 32 גבעתיים // gvuratmordechai@013net.net // www.gvurat-m.org

עורך: אילן אחיטוב **חברי מערכת:** רחל גיא, אראלה נאור, איילת סקסטין ///// **צילום:** חברי הקהילה ///// **עיצוב:** אורלי אליאס

אבא הצלחת במשימה

אי הידיעה אם זכריה חי או לא "איכלה את הנפש", אומר אחיו. את הרגע שהחיילים עמדו בדלת ובפיהם הבשורה אינו זוכר. "אמנם ציפיתי שאוכל לחבק אותו שוב, אבל לפחות זכיתי להביאו לקבר בישראל"

- מיכאל טוכפלד -

הכתבה התפרסמה לראשונה ב"מקור ראשון" בכ"ח באדר ב' ה'תשע"ט (04/04/2019) ומופיעה כאן בהשמטות אחדות

אחרי שובו של גלעד שליט משבי חמאס, לפני שבע שנים, החליטו בבית הכנסת גבורת מרדכי בגבעתיים להפסיק לומר בשבת את התפילה לשלום הנעדרים והשבויים. שליט חזר, על רון ארד ידעו שאינו בחיים וכך גם על שלושת נעדרי קרב סולטן־יעקוב במלחמת שלום הגליל 30 שנה קודם לכן. אלא שאחד החברים, שמעון באומל, הביע התנגדות עזה למהלך. "זכריה אחי בחיים, והוא יחזור", חזר וטען. "צריך להמשיך ולהתפלל". והתפילה נמשכה.

צמרמורת אחזה בי כאשר פורסמה הידיעה שזכריה חוזר. אמנם לא כפי שציפו, אבל לפחות יש גופה, יש קבר, יש היכן לשפוך את הדמעות. "אני חש שסגרנו מעגל", אומר לי שמעון בריאיון. "יש כאן הסרת ספקות. הרי הספק הוא שמכרסם בנפש האדם יותר מכל דבר אחר. אי הידיעה אם הוא חי או לא חי - זה מאכל את כוחות הנפש. את המשפט 'אין שמחה כהתרת ספקות' אני שומע היום ללא הרף".

הוא לא זוכר מה הייתה תגובתו הראשונה.

קריאת תפילת "יזכור" מפיו של שמעון באומל, בטקס הדלקת המשואות בהר הרצל בירושלים צילום מסך

"יש לי בלק אאוט מוחלט. כשראיתי חיילים עומדים בדלת הבנתי שבדרך כלל לא מדובר בבשורה טובה. הפעם אני לא יודע אם זו נקראת בשורה טובה. לו היו באים לבשר שמצאו אותו בחיים, הייתי שמח מאוד. השמחה מעורבת בעצב".

שמעון גדול מאחיו בשש שנים. המשפחה עלתה ארצה ב־1970 מברוקלין, זוג הורים ושלושה ילדים, כאשר זכריה היה בן תשע. שמעון מספר שאחיו היה פעיל מבחינה ספורטיבית, ומעורב חברתית. הוא טיפל בעולים חדשים והדריך בני נוער משכבות מצוקה. היה צנוע, עם כישרון בלתי רגיל לכתיבה וכדורסל. התגייס לחיל השריון במסגרת ישיבת ההסדר בגוש עציון, והיה אמור להתחיל ללמוד באוניברסיטה העברית לאחר השחרור. האב יונה, מאז אותו יום מר, לא נח ולא שקט, ואין כמעט מדינה או ממשלה שלא ניסה להניע לפעול לגילוי עקבות הבן. תוך שהוא נוסע לכל פינה בעולם כמעט, נפטר משברון לב לפני עשר שנים.

לפני 15 שנים אמר יונה בריאיון: "זה קשה, זה עצוב. איננו אנשים צעירים וכוחותינו הנפשיים אינם בלתי מוגבלים, אבל אנחנו מוכרחים להוסיף לשאת את המשא הזה על גבנו. אם אנחנו לא נעשה זאת למען זכריה, מי יעשה זאת?"

על כך אומר היום האח שמעון: "לו הייתה לי אפשרות לומר משהו לאבא, הייתי אומר לו 'אבא, הצלחת במשימתך, אף שציפית לתוצאות אחרות. הוא נסע בכל העולם, ואלמלא היה עושה זאת הנושא היה דועך. הוא עורר את העניין הן מבחינתנו והן מבחינת התודעה הציבורית. אני משוכנע שזה דרבן את המערכות לעשות מאמץ ולא להתייאש".

במשך השנים ידעה תקוות המשפחה, יחד עם המשפחות השותפות לגורלה, עליות ומורדות. מידע זרם מכל הכיוונים, החל

המשך בעמ' 2 »

אבא הצלחת במשימה/

המשך מעמ' 1 »

זכריה באומל ז"ל בזמן שירותו הצבאי

בעדות של כתב אמריקני שלדבריו ראה במו עיניו את החיילים "עייפים ועצובים" על טנק המוצג לראווה ברחובות מחנה הפליטים ירמוכ, דרך עדויות שלפיהן הם נמצאים בידי ארגוני מחבלים שונים ומסירת חצי הדיסקית של זכריה בידי יאסר ערפאת לשליחו של יצחק רבין בנובמבר 1993 - ועד למידע האחרון, המבוסס יותר, שהחל בדברים שאמר לפני שנה בכיר בארגון הטרור החזית העממית, שלפיהם במהלך מלחמת האזרחים חפרו המורדים הסורים קברים במחנה הפליטים אל־ירמוכ בניסיון לאתר את נעדרי קרב סולטן־יעקוב, והדבר התגלה אחרי שצבא אסד כבש מחדש את מחנה הפליטים.

מידע מהימן הושג בתחילת שנות האלפיים, בעבודה מאומצת ומשותפת של צוות חקירה מיוחד של אגף כוח האדם, מחלקת שבויים ונעדרים באגף המודיעין, השב"כ והמוסד. "מערכת המודיעין עשתה כאן עבודה", אומר שמעון באומל. "אני מקווה שגם הנעדרים האחרים יימצאו ומשפחות כץ ופלדמן יזכו גם הן להתרת ספקות".

האם היה זמן כלשהו שבו התייאשת ואמרת, די, הוא לא חי?

"אף לא לדקה אחת", הוא עונה. "מעולם לא אמרתי שאני יודע שהוא לא חי. הייתה אפשרות כזו ואחוזי הסיכוי נעו כל הזמן. ידוע שאת הקרב סיים בחיים וכי שלושת הנעדרים הובלו והוצגו בדמשק על גבי הטנק הישראלי שנלקח שלל. מה קרה אחר כך? איננו יודעים. ייתכן מאוד שלעולם לא נדע. אבל לפחות זכיתי להביאו לקבר בישראל". ■

גוילין נשרפין

- תא"ל ארי סינגר -

"אנו מקיימים כמידי שנה עצרת זיכרון לזכר שישה בנים, בני הקהילה שלנו, שהיו חלק מחיינו כאן, ומזה שנים נפקד מקומם בתוכנו" - כך פתח חברנו יצחק פורת את טקס ערב יום הזיכרון, שאותו הפיק וניהל במסירות ובדקדקנות כתמיד. "ואנחנו מתייחדים הערב גם עם זכרו של זכריה באומל, שאחיו - שמעון - הוא בן קהילתנו מזה שנים", הוסיף. את הנאום המרכזי בטקס נשא תא"ל (מיל.) ארי סינגר, שדבריו המרשימים מופיעים כאן במלואם

בכל שנה מחדש אני נרגש לעמוד כאן בטקס. אני נמצא כאן ובמקביל המחשבות רצות גם למקומות אחרים. אני נמצא בראש ובראשונה עם אבא שלי והמשפחה מול לוח הזיכרון שבו חקוק שמו של אחי יעקב שכולם קראו לו ג'ייקוב. אני מתבונן בשמות הנוספים על לוחות הזיכרון, ה"שכנים החדשים" של ג'ייקוב. את אוריה וספי שנפלו במלחמת "שלום הגליל" הכרתי אישית, אם "באזרחי" בשכונה ואם כטנקיסטים שהצטלבו דרכינו מפעם לפעם בהכנות ובהשתלמויות החייליות לקראת מלחמת "שלום הגליל". מורשתם של הרב פרייזלר ושל מרדכי ינאי ליוו את תהליך ההתבגרות שלי בניסיון להבין מה קרה במלחמת יום הכיפורים, שעד לפני 45 שנה מי בכלל היה יכול לדמיין קשר בין יום הכיפורים למלחמה. את אילן הצנחן הכרתי כ"אח הגדול של דורית" שנהרג כשהייתי בשביעית. ראיתי מקרוב בפעם הראשונה מה זה "משפחה שכולה". לא הבנתי אז למה חיילים נהרגים בתאונות אימונים ולא יכולתי לדמיין שכעבור כמה שנים אחי ג'ייקוב, כמו אילן, יהרג בתאונת אימונים ואהיה בעצמי אח שכול.

כשאני כאן המחשבות שלי רצות גם לדמותם של מפקדיי ופקודיי שנפלו או נפצעו בפעילות מבצעית, במילוי תפקידם או בשירותם הצבאי. מחשבותיי רצות גם לאירועים מבצעיים שהייתי קשור אליהם ובעיקר לשקט אחרי שהכל מסתיים וחשבון הנפש על מה היה טוב, מה היה אפשר לעשות טוב יותר, כיצד השפענו על בטחון מדינת ישראל ועל אלה שחייהם וחיי יקיריהם השתנו ברגע. שדה הקרב הוא מקום רווי אש. במסכת ע"ז מסופר על רבי חנניה בן תרדיון, אחד מהרוגי מלכות, **שהביאוהו וכרכוהו בספר תורה, והקיפוהו בחבילי זמורות, והציתו בהן את האש.** שאלו אותו תלמידיו ברגעיו האחרונים כשראו את רבם עולה באש כרוך בספר התורה, **"רבי, מה אתה רואה?"** אמר להן, "גוילין נשרפין ואותיותיו פורחות". כך יצאה נשמתו של רבי חנניה בן תרדיון בטהרה. למדנו משם, שיכולים לשרוף את הגוילין, הקלף שעליו כתובות אותיות ספר התורה, אבל לא יכולים לפגוע באותיות עצמן - הן פורחות. במידה דומה האויב יכול לפגוע בגוף, אולם פגיעה ברוח כבר אינה תלויה בו אלא בנו. בניגוד לתקופת החורבן שהאותיות פרחו לשמים, אנחנו כאן בארץ ישראל, במדינת ישראל, בתקופה של גאולה. חובתנו להושיט יד ולהוריד שוב את האותיות שפרחו לשמים. להחיות את האותיות, לחבר את האותיות למילים, את המילים למשפטים והמשפטים לסיפור - סיפור שיבת ציון בדורנו.

טקס יום הזיכרון ברחבת בית הכנסת *צילום: רון ברנט*

כמה התקדמנו מימיו של האברבנאל שכתב את פירושו לתורה בתקופת גירוש ספרד. יעקב אבינו כשהלך לפגוש את עשו הכין עצמו לשלושה דברים: דורון, תפילה ומלחמה. על כך כתב האברבנאל: "וכמו שהתקין יעקב עצמו לתפילה לדורון למלחמה, כן יקרה לנו בכל דור ודור, שיהיה השתדלותנו להינצל מיד עשו וזרעו, ראשונה **בתפילה** ותחנונים לפני אלהי יעקב, **ובדורון** שוחד ומתנות אליו, **ובמלחמה** לברוח ולהינצל מתחת ידו."

ואותיות פורחות

בדורנו דברי האברבנאל מקבלים פירוש מתאים יותר. לפני התמודדות מול אויב אכן ראוי שנכין את עצמנו לשלושה דברים **לתפילה** ותחנונים, **לדורון** - השתדלות דיפלומטית, ו**למלחמה, לא כפי שכתב האברבנאל - לברוח**, אלא שנדע לקום, להילחם ... ולנצח. קשה לפעמים להבין את גודל הנס. לפני שבועיים חגגנו את חג הפסח. ביציאת מצרים יצאנו **מארץ אחת**, דברנו **שפה אחת** ויצאנו אחרי 200 שנה. בדור האחרון יצאנו **מעשרות ארצות**, דברנו **מאות שפות** וחזרנו לאחר 2000 שנה. המהרי"ץ חיות שחי לפני 150 שנה ניסה לדמיין כיצד תיראה הגאולה העתידה:

"ועתה אם רוצים להעשות עם ואומה מאישים נפרדים אשר גרו במדינות שונות ובין לאומים רבים, הנה אין אפשרות בטבע להשלים קיבוצם להיות לעם אחד, כיון שאברי החברה נפרדים זה מזה בתכלית הריחוק, וכמעט בלתי אפשרי לפי טבע הדבר לעשות מהם חברה ואומה אחת"

בחסדי ה' מה שכתב המהרי"ץ חיות שהוא **"כמעט בלתי אפשרי לפי טבע הדבר"** הולך וקורה לנגד עינינו. הנס הוא לא רק בקיבוץ הגלויות האנושי אלא גם בקיבוץ הגלויות הערכי.

מלחמות מנצחים בעוצמה רוחנית ולא רק בכח פיזי. המלחמה משנה את פניה בשנים האחרונות. בשנים הקרובות כנראה לא נלחם דיביזיות מול דיביזיות. נלחם בשטחים אורבניים צפופים מול ארגוני טרור ובתוך אוכלוסיה אזרחית. עוד לא התקיים בנו "וכתתו חרבותם לאיתים" אבל אויבינו כיתתו חלק מהחרבות שלהם ל"עטים". מלחמה בעזרת ה"עט", פגיעה ברוחנו ובלגיטימציה שלנו להגן על עצמנו. האויב מנסה להטיל בנו ספק ביכולת שלנו לנצח, ינסה לפגוע באמונה בצדקת דרכינו ולפגוע באחדות בינינו שהיא תנאי הכרחי לניצחון.

אבל אין בזה חדש. לאורך הדורות האויב מנסה להטיל בנו ספק ביכולתנו לנצח, בעוצמה הרוחנית שלנו ובמוסריות שלנו. לפני קרוב לעשרים שנה נאסראללה בנאום שלו בבינת ג'בל טען **"ישראל הזו, שבבעלותה נשק גרעיני ומטוסי המלחמה החזקים ביותר באזור, נשבע באללה, היא למעשה חלשה יותר מקורי עכביש..."**.

לפני כן, במסמכי שלל שנתפסו במפקדה הפלסטינאית בבירות בשנות השמונים מצאו מסמך שכתוב: "מטרת כל מלחמה, לאמיתו של דבר, איננה רק השמדת "המכונה הצבאית" של היריב אלא במידה מסוימת הפכה מטרת המלחמה להיות חיסול מוראל הציבור, שיתוק הרצון להלחם ויצירת בקיעים בתשתית האסטרטגית של תפיסת הבטחון של יריב זה. המלחמה הפלסטינית האחרונה היא אחת הדוגמאות הטובות ביותר ליישום אמת חיונית זו בלוחמה המודרנית... מלחמה זו יצרה בקיע אמיתי בתפיסת הבטחון הישראלית. היא יצרה מצב של אי-ודאות, חוסר תועלת ואי אמינות ביחס לעקרונות תיאוריה זו".

טקס יום הזיכרון ברחבת בית הכנסת *צילום: רון ברנט*

האמת, שניהם העתיקו רעיון זה מאויב שעליו נאמר "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע", אויב שמחפש את חסרי הכח, העייפים גופנית, והיגיעים נפשית שנמצאים בדרך ממצרים דרך הר סיני אל עבר ארץ ישראל. מלחמה זו קורית במדבר פחות מ-40 יום לאחר יציאת מצרים.

כל כך היה נח אם יכולנו להישאר בתוך האוהל כ"איש תם יושב אוהלים". נאלצנו ללמוד מחדש את אומנות המלחמה. האתגר הגדול העומד בפנינו הוא לדעת איך לחבר את קולו של יעקב עם הידיים של עשיו... ולהישאר יעקב. איך עושים את זה? הפתרון נמצא מפורש בתורה, באותה מלחמה שהזכרתי למעלה, **המלחמה הראשונה** של עם ישראל לאחר יציאת מצרים "והיה כאשר ירים משה ידו - וגבר ישראל", ו"ויהי ידיו אמונה עד בא השמש". רבי נחמן מברסלב מסביר שצריכים להרים את הידיים לראש, לשעבד את הידיים המעשיות לראש, למקום השכל, **"להאמין שמחמת שמגביה ידיו כנגד הראש, מקבל הקדשה"** ושהאמונה תהיה חזקה כך שהאמונה לא תהיה בתאוריה לבד, **בראש**, אלא תתפשט עד הידיים לעולם המעשה. "ויהי **ידיו אמונה** עד בא השמש".

לא פחות חשובה היא האחדות בינינו. בנוסף לאמונה צריכים אמון. לתת אמון גם במי שלא מסכים איתנו ב-100% ולהאמין שמה שמניע אותו היא טובת עם ישראל ומדינת ישראל. בימים אלו של ספירת העומר אנחנו מתאבלים על מיתת תלמידי רבי עקיבא שלא ידעו לתת כבוד זה לזה. אין כמו צה"ל מקום שחייליו הם ביטוי מובהק לקיבוץ הגלויות האנושי וקיבוץ הגלויות הערכי. **בצה"ל מתקנים את החטא של תלמידי רבי עקיבא שלא רק חולקים כבוד זה לזה אלא אפילו מוכנים למסור את הנפש זה בשביל זה.** סוד עוצמת החוסן הלאומי שלנו הוא **באימון, באמון ובאמונה. אימון** - לבנות צבא מקצועי, **אמון** - לדעת לתת ולייצר אמון בתוך הצבא ובין הצבא לעם, ו**האמונה** - ביעודנו וצדקת דרכנו.

כל הערכים האלו הם ביסוד ערכי צה"ל: הגנת המדינה, אהבת המולדת, כבוד האדם. הדבקות, הנצחון, הרעות והשליחות.

יש שתי גרסאות של שיר מפורסם שכתב שאול טשרניחובסקי; הראשון נכתב בחורף 1923 כשנסע בחשמלית בברלין, השני באביב 1923 לפני הועידה העולמית של תנועת "החלוץ". שניהם הולחנו ומוכרים גם היום. ולשניהם פתיחה דומה.

אומרים: ישנה ארץ, ארץ שכורת שמש, איה אותה ארץ, איפה אותה שמש?

הגירסא הראשונה מלאה יאוש ואכזבה: השיר מתאר שההולך בדרך פוגש איש ואומר לו: כבר עברנו כמה מדברות וימים /כבר הלכנו כמה / כוחותינו תמים והמסקנה שלו: **אולי כבר איננה? ודאי נטול זיוה.**

בגירסא השניה הפתיחה דומה אך בדרך פוגש את רבי עקיבא ושואל: "שלום לך, עקיבא! שלום לך, רבי ! איפה הם הקדושים, איפה המכבי"?

הסוף שונה לחלוטין: עונה לו עקיבא, אומר לו הרבי "כל ישראל קדושים, אתה המכבי"!

לא נתעיף מן הדרך. נשאב עוצמה מכך שנדע להגיד ולהפנים **"כל ישראל קדושים", ונפנים שאנחנו המכבים.**

המשך בעמ' 12 »

תאריך עברי

מעתה כל רישיון נהיגה שנקבל יישא את תאריך לידתנו גם בשפה העברית. הכל נשאר בקהילה: ח"כ אלעזר שטרן חוקק, עו"ד שפטלוביץ עתר בגין אי יישום החוק ואפילו משרד התחבורה לא נותר אדיש

אחד הסממנים היותר ניכרים ומובהקים למדינה היהודית הוא שימוש בתאריך העברי. תאריך המונה את המניין לבריאת העולם ודאי לא פחות חשוב הוא ממועד הולדתו של האיש מנצרת. חוק השימוש בתאריך העברי, שנחקק בשנת התשנ"ח - 1988, קבע עיקרון כללי ולפיו התאריך העברי יצויין בכל מכתב רשמי בשפה העברית הנשלח על ידי רשות ציבורית. למרות זאת, משרד התחבורה (רשות הרישוי) המנפיק רישיונות נהיגה לא ציין בהם תאריך לידה עברי אלא רק תאריך לועזי. בשנת 2014 הגיש בן קהילתנו, חה"כ אלעזר שטרן, תיקון לפקודת התעבורה ולפיו תאריך הלידה יהא מצוין ברישיון הנהיגה גם עפ"י הלוח העברי, בדומה לתעודת זהות. הצעה זו אושרה ונכנסה לספר החוקים של מדינת ישראל.

בשנת 2017 הזדקק חברנו עו"ד שפטלוביץ לחידוש רישיון הנהיגה שבו הוא מחזיק ומה רבה הייתה הפתעתו לגלות כי הרישיון אינו כולל את תאריך לידתו העברי, וזאת בניגוד לחוק שאושר. לא התעצל הוא, הגיש התראה, הגיש שתיים, ובאין מענה עתר לבג"ץ תוך שמלמל מן הסתם: "יש שופטים בירושלים". פרקליטות המדינה בחנה את הדברים, העירה למי שצריך להעיר, תיקנה את אשר צריך לתקן והודיעה לבית המשפט העליון חגיגית כי החל מיום 4.3.19 מונפקים על ידי משרד התחבורה רישיונות נהיגה עם תאריך לידה עברי. בית המשפט העליון נתן תוקף של פסק דין להודעת המדינה (ואף פסק הוצאות לטובת העותר). יישר כוח.■

והרי החדשות...

בין המשפחות החדשות שהצטרפו לאחרונה לקהילתנו, הצטרפה משפחה ויצמן: שלי ואסף יחד עם בנם הקטן הַלֵל. אין ספק שיש יד מכוונת ממעל בסיפור פגישתם והיכרותם.

אסף נולד בנהריה וגדל בישוב מתן. לימים, לאחר שירותו הצבאי, למד תואר ראשון במחשבים ובניהול, נסע לגרמניה ללימודי תואר MBA והשתקע בברלין.

שלי נולדה והתחנכה בנתניה, ולאחר שירות לאומי בטבריה, למדה תואר ראשון באונ' תל אביב.

כיום שלי עובדת בעיתון "ישראל היום".

בשנת 2014 החליטה שלי לצאת לטיול בחול המועד פסח לברלין. "במקרה גרתי בדירת חברים בברלין", מספרת שלי, "ובעצתם הלכתי בערב שבת להתארח בסעודת שבת בבית הכנסת המקומי. לידי התיישב בחור, ולמרבה הפלא גיליתי שמדובר בבחור מישראל דובר עברית שאינו מקומי במקור. זו הייתה ההיכרות הראשונה בינינו".

משפחת ויצמן בהרכב מלא *צילום: מאלבום המשפחה*

כחודש לאחר מכן אסף ביקר בישראל, אולם השניים לא נפגשנו כלל. רק לאחר חודשיים נוספים, כאשר הדודה של שלי תכננה ביקור שלה בברלין, שלי הציעה לחברים שהכירה בברלין, וביניהם לאותו בחור מבית הכנסת, להעביר אליהם דברים מישראל באמצעות הדודה. הבחור, מן הסתם, ואתם כבר מבינים שמדובר באסף, קפץ על ההזדמנות וביקש להצטייד בכמויות של מצרכים מישראל: ביסלי, במבה, שקדי מרק, פפריקה וכו'... תוך כדי שיחת התיאום לקראת הגעת הדודה, אסף מזמין את שלי לביקור נוסף לברלין, ובספונטניות שלי מגיעה לסוף שבוע. וכך למעשה, פעם ראשונה בעצם שהשניים מתגבשים כזוג ומתחילים קשר רציני בין יבשתי. בחגי תשרי אסף מגיע לישראל, וכחודש לאחר מכן שלי ואסף כבר מאורסים. ולאחר שלושה חודשים - מתחתנים.

"מזל טוב לחתונתכם... אז איפה אתם גרים?" שואלים החברים את הזוג הטרי... "פה ושם" עונה שלי: "אני פה, אסף - שם" (הוא בגרמניה ואני בישראל).

שלי ואסף מתכננים לעזוב את גרמניה ולעבור ולהשתקע במדינה אחרת, אולם הנסיבות המשפחתיות משנות לגמרי את תוכניתם והם משנים כיוון ומחליטים לחזור לגור בישראל.

"אנחנו גרים ברמת גן כבר שנתיים, ועם ההורות שנוצרה, מצאנו את עצמנו מחפשים קהילה וחיבוק, ומסגרת שתתאים לנו.

אסף: אני מגיע להרבה בתי כנסת באזור, נכנס, מתפלל ונוסע הלאה. אבל בשום מקום לא נוצר חיבור של שנינו כמו ב"גבורת מרדכי".

שלי: ברגע שגיליתי את "גבורת מרדכי", הרגשתי שזה פורט לי באופן נעים על זכרונות הילדות שלי. מצאתי בית ואוריינטציה חברתית נכונה. הערוץ החברתי עוזר לי למצוא את המקום שלי, החם, המחבק והנוח, וזה עוזר לי לתקן ולהתחבר חזרה אל העולם התורני שנרתעתי ממנו בעבר.

אסף: לי זה מאתגר. כיצד אני נותן מעצמי. כאשר באתי וראיתי את קבלת הפנים המאירה בארוחת השבת המדהימה, החלטתי שאני מעוניין לתרום בקהילה הזאת. הבנתי שאני עסוק ביום יום בעצמי, וחייב למצוא דרך איך גם אני נותן מעצמי לאחרים".

אני תקווה שעם מילים כה חמות על קהילת גבורת מרדכי, נוכל לראות את חברי הקהילה החדשים מספרים הלאה לחבריהם את המתרחש בקהילה ומביאים איתם חברים חדשים נוספים.

שלכם, אלדן.

יצחק נאור לזכרו הטוב

יצחק נאור ז"ל

צילום: מאלבום המשפחה

- נועה אומן -

אבא שלי היקר יצחק נאור ז"ל ואימי אראלה תבדל"א הם מוותיקי השכונה. הוריי עברו לגבעתיים ותקעו בה יתד לפני יותר מחמישים שנה. קהילת 'גבורת מרדכי' הייתה בית הגידול של אחיי ושלי, ובית הכנסת היה למנגינת הרקע של ילדותנו.

אבא - יצחק נאור לבית ליכט, נולד בעפולה למשפחה חקלאית לפני שמונים שנה. סיפורה הייחודי של המשפחה מתחיל בעיירה ("שטייטל") בשם אופולה במזרח פולין, שבה התגוררו הוריו וסבו וסבתו של אבא. בשנת 1923, כאשר סבו וסבתו של אבא הגיעו לשנות החמישים ולהם כבר ילדים נשואים, הם בחרו מתוך חלוציות לעלות לארץ וליישב את אדמתה. היות שגדלו ובגרו בעיירה קטנה, ביקשו למצוא בארץ מקום מרכזי וגדול. הם נענו לקריאתו של יהושע חנקין, גואל אדמות עמק יזרעאל, לקנות אדמה דווקא בעיר הכי מרכזית בארץ-ישראל... עפולה. טובי המשווקים בימינו יתקשו להתחרות בשיווק האגרסיבי שהיה אז סביב הקמת עפולה. כאשר הגיעו סבו וסבתו של אבא לעפולה נכונה להם אכזבה, שכן לא היה קיים מקום בשם זה, והם נאלצו לשכור בתים בכפר הערבי הסמוך, סוּלֵם, המזוהה עם שונם המקראית. בסולם התגוררו במשך כשנה וחצי. הם חיו בה כיהודים דתיים דוברי פולנית ויידיש ולבושים בלבוש מסורתי, עד שעלתה עפולה על הקרקע ושם בנו את ביתם.

מאוחר יותר הגיעו הוריו של אבא לארץ, כאשר הם כבר הורים לארבעה ילדים. היה זה בתקופת מאורעות אוקטובר 1933 (מאורעות תרצ"ד) ולכן נאלצה אונייתם לעגון בנמל פורט סעיד שבמצרים. משם הגיעו לארץ ברכבת ובעגלה וסוס, למקום מושבם של ההורים בעפולה. בארץ נולדו להם עוד שני ילדים, הקטן שבהם הוא אבא - יוסף יצחק לבית ליכט.

לפני כעשור, כאשר חגגנו לאבא יום הולדת שבעים, הפתענו אותו בטיול שורשים לעפולה. התחלנו בבוקר בכפר הערבי סולם (שנמצא כיום בין עפולה למרחביה), שם קיבלו אותנו במאור פנים וזכרו את משפחת ליכט - אותה משפחה יהודית דתית שחיה בינותם כשמונים וחמש שנים קודם לכן. הכנסת האורחים בשונם של המאה ה-21 חיממה את ליבנו והזכירה להפליא את הסיפור המקראי על האישה הגדולה משונם, ועל הכנסת האורחים שלה שבזכותה זכתה בבנים (מל"ב פרק ה).

הזמנים בארץ לא היו קלים ואבא נאלץ לעזור מגיל צעיר בפרנסת המשפחה, כמו אחיו הגדולים. אבא יצא לעבודה בשדות, לאחריה הלך ללימודים ומשם המשיך במכירת נפט (שהועמס על סוס ועגלה) לפרנסת המשפחה. בהיותו ילד גידל אבא כלב ("בלקי") אליו היה קשור מאד. כאשר חקלאי עמק יזרעאל פנו בבקשה לתרומת בעלי חיים לשם הגנת הארץ, מסר אבא בצער אך מתוך אידיאל את הכלב לטובת שמירה במושב "היוגב" שבעמק, ובכך תרם הוא עצמו כבר כילד לבניין הארץ. זיכרונות עפולה היו חקוקים באבא וכרוכים באהבתו לאימא ובני המשפחה. זיכרונות אלו הפכו להיות נר לרגלם של ילדינו, דגם לחלוציות.

חז"ל עסקו בשאלה כיצד יש למנות את תרי"ג מצוות שבתורה, שכן מצוות התורה אינן ממוספרות ופרשנים שונים מנו אותן באופן שונה. רמב"ן הדגיש את גדולתה של מצוות יישוב הארץ וראה בה אבן יסוד שמשקלה שקול כנגד כל המצוות גם יחד: "שנצטווינו לרשת הארץ אשר נתן האל יתברך ויתעלה לאבותינו, לאברהם ליצחק וליעקב, ולא נעזבה ביד זולתנו מן האומות או לשממה. והוא אומרו להם "והורשתם את הארץ וישבתם בה"... ואומר אני כי המצווה שחכמים מפליגים בה, והיא דירת ארץ ישראל, עד שאמרו שכל היוצא ממנה ודר בחוצה לארץ יהא בעיניך כעובד עבודה זרה... הכל הוא ממצוות עשה הזה, שנצטווינו לרשת הארץ ולשבת בה. אם כן, היא מצוות עשה לדורות, מתחייב כל יחיד ממנו, ואפילו בזמן גלות, כידוע בתלמוד במקומות הרבה" (רמב"ן, השגות לספר המצוות של הרמב"ם, מצווה ד').

זכו אבא, הוריו וסביו להיות שותפים בבניין הארץ. אבא זכה גם לשרת בצבא (בחיל תותחנים) ולהשתתף במלחמות ישראל. לאחר הצבא למד אבא בבר אילן תארים ראשון ושני בכלכלה והיסטוריה.

כנצר למשפחה חלוצית היה אבא מחובר בנימי נשמתו להיסטוריה של בניין הארץ, והיה מספר לנו על זיכרונות הילדות של פרעות הערבים והפשיטות התכופות על עפולה. ידיעת ההיסטוריה הייתה אהבתו, והוא הקפיד להיות מעודכן בחדשות היום-יומיות ונכנס בעובי הקורה. בקיאותו הרבה בהיסטוריה יהודית וכללית הייתה סמל ומופת, זמן רב לפני הקידמה והידע החופשי של עידן האינטרנט. ניתן היה להתייעץ איתו בכל שאלה היסטורית או אקטואלית, ולקבל תשובה רחבת יריעה הנטועה בעומק ועשירה בידע.

אבא היה גאה עד מאוד במשפחה שהקים יחד עם אימא, וב"ה זכינו לחגוג לו בשמחה גדולה את הגעתו לגבורות.

אבא אהב תמיד להקדים לבית הכנסת והקפיד להגיע לכל התפילות. ממקומו בסוף השורה הקדים פנים לשלום לאורחי בית הכנסת. בשבעה נחשפנו לסיפורים רבים על יחס מיוחד זה. אחד הסיפורים ריגש אותנו במיוחד, שכן אחד מאורחי בית-הכנסת שאינו חובש כיפה, הגיע במטרה לומר קדיש פעם אחת. הוא סיפר שהמשיך להגיע לבית-הכנסת בזכות יחסו המקרב של אבא, עד כדי שהצטרף לקהילה והיה חבר בה כארבעים שנה.

לבית הכנסת 'גבורת מרדכי' שמור מקום יקר בליבי. הייתי מתלווה לאבא לבית הכנסת כבר בגיל צעיר. זכורים לי זמני

המשך בעמ' 12 »

טעם הציור

- כתב וצייר מייק גיא -

רוב חיי הציור מלווה אותי ובדרך כלל לא היו הפסקות גדולות בהתעסקותי בציור - בתחילה רישומים בשחור לבן, ומאז שנות החמישים שלי, עבודות בצבע אקריליק (הודות לאשתי רחל שדחפה אותי להתחיל).

אני מצייר רק מה שאני רואה ובסגנון פיגורטיבי. קשה להביע את האתגר, ולאחר מכן הסיפוק, כשלוקחים בד לבן ריק ונותנים לו חיים, צבע ונוכחות. "כחומר ביד היוצר". יש לי סיפוק אדיר בכך שאני יוצר משהו שהוא ייחודי שלי, שאף אחד אחר לא עשה אותו, ושהוא בא מליבי ומראשי בלבד.

לאן שאני לא מגיע או עובר אני תמיד בוחן אינסטינקטיבית את מה שאני רואה ורואה תמונה שאני רוצה להנציח.

אירועים מסוגים שונים נרשמים אצלי בראש ועוברים תהליך של רישום - בשחור לבן או בצבע. לעיתים הרישום מהווה בסיס לתהליך של יצירת עבודה בצבע.

קרה מספר פעמים שציור או רישום של חבר/ה או קרוב משפחה מהווה הזיכרון האחרון של אותו אדם. לדוגמא לפני שנים ואחרי שראיתי אותה בכל הדרה בחתונת בתה, ציירתי פורטרט של פני האוסמן, חברה טובה שגם הייתה חברת הקהילה - ופורטרט זה הינו בעצם הזיכרון האחרון שלה במשפחתה. פני נהרגה, ליד הבית בתאונת דרכים, זמן קצר אחרי החתונה.

אני אוהב במיוחד לצייר את נופי הארץ, נהנה מנופים מדבריים - נגב, מדבר יהודה וים המלח, במיוחד בשעות השקיעה.

ציירתי לא מעט גם ציורים של נופים בארצות שונות - צרפת (במיוחד הפרובנס), ארצות הברית, אנגליה ועוד.

אני מצייר ציורים של מקומות ואירועים עם משמעות היסטורית - טקסים ונופים הקשורים למלחמת העולם הראשונה בארץ או מלחמות ששת הימים וכיפור.

רשמתי את בני משפחתי וחבריי במשך השנים. ציור אדם קרוב שונה מאוד מצילום. כשמציירים דיוקן (פורטרט) יש התייחסות מיוחדת של האדם שמציירים אותו ושל הצייר. נוצר קשר הדדי בין האמן לבין האובייקט, ומתגלים באדם צדדים שונים.

"...קרה מספר פעמים שציור או רישום של חבר/ה או קרוב משפחה מהווה הזיכרון האחרון של אותו אדם..."

כשיצאתי לגמלאות התחלתי לצייר במקום מפגש של "על"ם" לנוער בסיכון.

מזה כעשר שנים אני מקיים סדנת ציור בכלא 4 במסגרת פרויקט שיזמתי עם חברים גמלאים לסייע לחיילים וחיילות בכלא הצבאי. הסדנאות זוכות לתגובות חיוביות ביותר מצד המשתתפים - הם זוכים/ות לכשעתיים של שקט, שלווה ויצירה - בתוך שגרת הכלא ובמיוחד מתלהבים מאד מכך שאני מצייר דיוקנים שלהם. אין לתאר את ההשפעה של הציור בסדנאות אלה. במיוחד ההתייחסות האישית לחייל או לחיילת. גיליתי לא מעט פרטים חשובים ובעיות שבחלק מהן הצלחתי גם לעזור.

לסיכום, אני שמח מאד שבורכתי בכישרון לצייר ולהיות יצירתי ודרך הציור גם להשפיע על הסביבה הקרובה והרחוקה יותר. ■

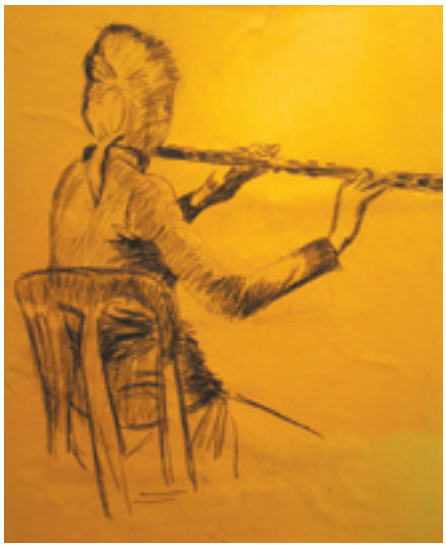

"...יש לנו אחריות כלפי העולם בו יחיו הילדים והנכדים שלנו..." ראיון עם טלי ארגמן

ממלאת מקום ראש העיר גבעתיים

טלי ארגמן היא חברת הקהילה מאז 1986, אמא ליוני, למיכל ולמירב, וסבתא לנכד אדם-עלי. היא רעייתו של חברנו יוסי ארגמן, שהיה עורך "חודש בחודשו", ומשמשת בתפקיד ממלא מקום ראש העיר גבעתיים. עם כניסתה לקדנציה נוספת רצינו לשמוע על העבר ועל התכניות לעתיד:

ממתי את בפוליטיקה?

מאז הבחירות בשנת 77', בהן עלה הליכוד לשלטון. התנדבתי להיות העוזרת של ח"כ חיים קורפו. אבא שלי והמשפחה שלו היו באצ"ל. אחיו הצעיר נהרג בשורות האצ"ל, בפעולה בתחנת הרכבת של רמלה. אנחנו מציינים את יום נפילתו מדי שנה, בערב יום העצמאות.

ומאז את פעילה בליכוד?

כן. אני חברה בפורומים שונים במפלגה. מכירה את כולם. פעילה בשטח וכמובן מייצגת את הליכוד במועצת העיר גבעתיים. הכרתי את ביבי בניו יורק בשנת 87', כשיוסי הגיע לראיין אותו ואני הצטרפתי. אחר כך הזמנו אותו לקהילה שלנו והוא נתן הרצאה מרתקת. זה היה בשנת 88'.

איך הגעת לפוליטיקה העירונית?

כשהבנות שלי התחילו ללכת לגני הילדים, שליד בית הכנסת, התחילו - במקביל - לבנות את בנייני רחוב טבנקין. היו כאן הרבה פועלים מהשטחים והחלה האינתיפאדה. ארגנתי את השמירה על הגנים ומאז הפכתי לפעילת ציבור בעיר. למדתי באוניברסיטה עם דליה, אשתו של אפי שטנצלר שהיה ראש העיר, נהיינו חברות וכך התחברתי גם איתו.

מאז מילאת שורה של תפקידים בעירייה והיום את ממלאת מקום ראש העיר.

נכון. זה תפקיד מספר 2 בעירייה. כאשר רן קוניק יצא לאחרונה לחופשה - מילאתי את מקומו.

גבעתיים היא עיר אדומה...?

כן, מבחינה היסטורית זה נכון, אבל המפה האנושית משתנה גם בגבעתיים. בשנים האחרונות הגיעו אלפים רבים של תושבים חדשים. יש לנו בעיר למעלה מחמשת אלפים אוהדים - מצביעים.

את מתמקדת בנושאי חינוך...

נכון. זה תחום ההתמחות שלי. אני מורה אקדמאית ללשון עברית, בעלת תואר שני ותעודת הוראה. הייתי מורה בבתי ספר שונים וגיבשתי לעצמי מספר תובנות בתחום החינוך. בשירותי בעירייה ניסיתי להגשים ולממש אותם. חוץ מזה יש מקרים רבים של תלמידים שנופלים בין הכיסאות ואני מנסה לחזור ולהושיב אותם שוב בכיתה. ויש גם תושבים במצב דומה ואני עוזרת במידת האפשר.

את עוסקת הרבה מאוד בתחום גני הילדים...

נכון מאוד. מדובר על חינוך אזרחי העתיד של מדינת-ישראל. זו אחריות רבה כלפי עתיד המדינה. יש לנו אחריות כלפי העולם בו יחיו הילדים והנכדים שלנו. הנוער הישראלי הוא מצוין, אבל הוא מתאפיין בכשלים התנהגותיים שמקורם בבית, בבית-הספר ובחברה הסובבת.

אז גני הילדים הם המקום האחרון לתפוס אותם לסבב חינוכי יסודי...

בהחלט. מי שרוצה לשנות את המציאות, צריך לשנות את החינוך. אני מצטטת בעניין זה את יאנוש קורצ'אק, המחנך הדגול. גם המורשת היהודית טוענת כי 'גירסה דינקותא - גירסה היא.' כלומר: מה שלמדת והפנמת בילדותך - זה יישאר איתך לעולם. לכן, צריך להקדיש תשומת לב מירבית לתקופת גן הילדים, כי אחרי גיל שש הילדים למעשה די יוצאים מחזקתנו.

יש נושא בתחום שבו את גאה במיוחד?

כן, בהחלט. אין לי ספק שתוכנית הדיבייט שיזמתי בכל גני הילדים בגבעתיים בשנים האחרונות, היא תרומה ייחודית לעתיד האזרחי של המדינה. התכנית פותחה לפי בקשתי על ידי חברה מרכזית המתמחית בנושא. הדיבייט תורם לילדים בתחום הביטחון העצמי, ומאידך גיסא - לריסון עצמי, לכיבוד האחר ולהצגת עמדתך ביעילות ובבהירות תוך הקשבה לבן השיח שמולך. זו הצלחה גדולה ואני מקווה שעוד ערים יאמצו את התכנית המצוינת הזאת. אצלנו, בגבעתיים היא כבר מניבה פירות איכותיים.

עוד נושאים מתוכננים לגן הילדים...?

אני מתכוונת לנסות וללמד את ילדי הגן את יסודות הקריאה. אני משוכנעת שצריך להתחיל היום בגיל מוקדם. את הסטאז' בנושא עשיתי עם ילדיי, שהגיעו מוקדם מאוד ליכולת קריאה עצמאית. העובדה הזאת פעלה לטובת ההישגים שלהם בחיים הממשיים. 'הבנת הנקרא' הוא תחום נוסף שחשוב מאוד ללמד את הילדים בגיל מוקדם. אני ומורים אחרים נתקלים בתופעות, המזעזעות כל איש תרבות.

למעשה את מתנדבת, ואינך מקבלת שכר למרות שאת מספר שתיים בהיררכיה העירונית

נכון, זה נושא די כאוב. מכל 20 שנותיי בשירות העירייה, קיבלתי משכורת רק עבור שנתיים. כל השאר - בהתנדבות טהורה.

למה זה כך?

זה לא רק אצלנו בעיר. כך נהוג גם בערים אחרות. רק שניים-שלושה מתוך חברי המועצה, בעלי תפקידים בקואליציה, מקבלים שכר. לעתים הם מתחלפים ביניהם במהלך חמש שנות הכהונה. תלוי במספר המנדטים שמקבלים בבחירות.

טלי ארגמן,

נאחל לך כהונה מוצלחת בתפקידך.

תודה איילת, מקווה שאצליח להגשים את התוכנית שלי, בעיקר בגני הילדים.

איילת סקסטין

רבים מאיתנו מצלמים כל הזמן, ומדי פעם יש לנו תמונות שאנחנו מאוד אוהבים. לפעמים זה משום שהצליח לנו ממש טוב, לפעמים בגלל התוכן של התמונה, ולפעמים כי היא קיבלה משמעות במשך הזמן.

נשמח אם תשלחו לנו תמונה שקרובה מאוד ללבכם ותספרו בכמה שורות למה דווקא התמונה הזאת?

הצילום שלכם

תמונה וגם כמה מילים

- איילת סקסטין -

מימי ובעלה יענק'לה הכירו כנחלאים בגרעין בקיבוץ שלוחות ולאחר נישואיהם גרו תקופה קצרה בבני ברק. משם עברו לקיבוץ עלומים ולבסוף, ב-1979, הגיעו לקהילה. במשך השנים עבדה מימי כמורה ומחנכת בבי"ס אמונים, כמורה לאמנות, וגם בהוראת אמנות כאמצעי טיפול בבית חולים סיעודי. מאז שהיא זוכרת את עצמה היא מציירת, מספרת מימי, והיא ממשיכה לצייר גם כיום. לצלם החלה בנעוריה, בעיקר בטיולי בני עקיבא. גם את ילדיה הרבתה לתעד בצילום מאז שנולדו. אך מעולם לא למדה צילום בצורה רשמית.

את החיבה לצילום אמנותי גילתה ב-1997, אז החלה לצלם פרחים, ציפורים ונופים בטיולים של החברה להגנת הטבע, שבהם היא משתתפת בקביעות עד היום. כיום היא מצלמת הכול - סצינות עירוניות (סטריט שוֹטְס), נופים, משהו שלכד את מבטה בפארק, לפעמים באקראי ולפעמים כשהיא יוצאת במטרה לצלם. היא מבקרת באתרי אינטרנט העוסקים בצילום וחברה בקבוצות פייסבוק בינלאומיות שבהן מעלים תצלומים, מקבלים ונותנים משוב, לומדים זה מזה וגם רוכשים ידידים מכל העולם. לעיתים מזומנות יוצאת מימי עם חברי קבוצה כזו או אחרת ליום צילומים. יחד נסעו למשל לעוספיה, לנצרת ולפקיעין, לכדו שקיעות בחופי אכזיב ואולגה או השכימו בשעות הקטנות של הלילה, לתפוס את הזריחה בחוף קיסריה או באגמון החולה...

במסגרות האלה היא גם משתתפת בתחרויות צילום. פעם זכתה בפרס הראשון בתחרות באינטרנט - קורס בתוכנת עיבוד התמונות 'פוֹטוֹשוֹפ' בשווי 2,500 ש"ח! גם בתחרות שערכה החברה להגנת הטבע זכתה בפרס - טיול לארבעה. בקבוצות הפייסבוק מתקיימות תחרויות שהמנצחים בהם זוכים ביוקרה אך לא בפרסים, וישנם גם אתגרים יומיים או שבועיים. מי שיעקוב אחרי דף הפייסבוק שלה ימצא שלל קולאז'ים של התמונות הזוכות, וביניהן רבים מצילומיה. ציוריה ותצלומיה גם הוצגו בתערוכות אחדות. היא נמשכת במיוחד לצלם את הרגע החולף, לתפוס משהו שעוד מעט-קט לא יהיה: קרן שמש אחרונה, תנועה של תינוק, או - כמו בתמונה שבחרה להציג בפינתנו - זרע גרניום יוצא מנרתיקו ועוד רגע קל יעוף ברוח. זהו תצלום שצד תמיד את תשומת לבם של הצופים בו.

כמובן, חשובות גם זווית ההסתכלות והתאורה. מימי משתמשת בעדשת מקרו כדי לחקור את פנים הפרח ופרטי האבקנים, להנציח מה משתקף בעינו של סוס. היא משתמשת במצלמת סוני מירוֹרלֶס - ללא מראה - שהיא קלה יותר ולכן נוחה יותר בטיולים. מימי רוצה ללמוד צילום ידני, אך בינתיים זוהי רק תוכנית. כשהמצלמה לא איתה, היא מצלמת גם בטלפון. לא חייבים ציוד כבד, משוכלל וחדיש בשביל תמונה טובה, היא אומרת; זה עניין של עין, קומפוזיציה, תפיסת הרגע.

כששאלתי איזה טיפים היא יכולה לתת לצלם החובב, השיבה: לא להתעצל להתכופף - מגובה העין מפספסים לפעמים. וגם לשנות חשיבה - לחפש זוויות מיוחדות; לא רק מה שרואים ממול, אלא אולי מלמעלה, או מהצד. לחשוב מחוץ למסגרת. ■

צילום: מימי (מרים) נוי

לא להתעצל להתכופף

לדעת איך להתפשר מבלי להיות פשרן; אם צריך לוותר, לוותר מבלי להיות ותרן; להיות דעתן אך מתון.

דברים לזכרו של דויד הלברשטם

נפטר: ט' בטבת תשע"ט

- אלי הלברשטם -

אבא, דויד הלברשטם, נולד בתרצ"ו (1936) בעיירה בשם סאנוק אשר בגליציה, פולין - מרכז העולם החסידי של אותם הימים. הוא תמיד התגאה שהיינו צאצאים ישירים של הדברי חיים, (האדמו"ר חיים מצאנז), של הבני יששכר (האדמו"ר צבי אלימלך שפירא), האדמו"ר מבקובסק ועוד רבנים גדולים מהעולם החסידי שהיה ואיננו עוד. עד היום נמצאת ברשות המשפחה קערת הפסח של הבני יששכר, שהינה בת יותר מ-180 שנה.

אבא נקרא ע"ש סבו האדמו"ר דויד מדינוב/ סאנוק, שהיה נינו של הבני יששכר. הסב איית את שמו דויד, עם האות יו"ד, כי כְּשֵׁר' דוד שפירא (ה"צמח דוד"), בנו של הבני יששכר, היה חולה הוחלט להוסיף יו"ד לשמו כסגולה. כך מסורת זו נמשכת עד היום.

אבא תמיד הרגיש שזכה לחיים כאשר רוב בני משפחתו מצד אמו (סבתא הניה לבית שפירא) נספו בשואה. הוא ראה חשיבות רבה בהעברת הייחוס המשפחתי אלינו, הבנים והנכדים.

למרות שעזב את פולין לארה"ב ממש לפני פרוץ המלחמה ב-1939 ולא זכר הרבה מההוי של גליציה, אין ספק שהעולם החסידי היה מקור גאווה לאורך כל חייו. אבא היה הילד הראשון מקרב כל משפחת הלברשטם שגדל בארה"ב. סבו מצד אביו (הרב ברוך) היה הרב יצחק הלברשטם, שעזב את פולין בשנות העשרים ובעקבותיו הגיעו בניו. (כך הגיעו סבא ולאחר שנתיים סבתא עם אבא לניו יורק). בתור ילד בשנות הארבעים והחמישים, זכה אבא לחינוך יהודי וחסידי. כך נשאר קשור בחבל הטבור למסורת החסידית הגליציאנית, אך מאידך קיבל חינוך כללי שהכין אותו לחיים עצמאיים. לאחר סיום התיכון אבא החליט ללמוד ביו-כימיה, תחום שעסק בו עד שיצא לפנסיה.

כשאבא הכיר את אמא, סנדי ז"ל, היה ברור לו שהיא תהיה אשתו וב-1960 הם נישאו. בינתיים אבא סיים תואר שני והחל לעבוד בבית חולים ויחד עם אמא התחילו להקים משפחה. לכאורה היה הכל על פי התוכנית: עבודה, אישה, בית וילדים אך לאבא היה חלום שהיה חייב להגשים. החלום לחיות בישראל.

דויד הלברשטם ז"ל בילדותו בפולין

בנוסף לרקע החסידי קיבל אבא גם בבית וגם בבתי הספר חינוך ציוני אמיתי. אבא ראה את הפחד והדאגה שעברו על משפחתו כאשר החלו להגיע שמועות על מה שקורה ליהדות אירופה אשר כללה את משפחתו מצד אמו (דודיו, ב"ב וסבתו נספו בשואה). הוא גם ראה את הניצולים הרבים שהגיעו לארה"ב ועברו את הגיהנום באירופה. דברים אלו הביאו לתובנה שאין מקום ליהודים פרט למדינת ישראל.

ב-1976, לאחר לא מעט הכנות, הורינו החליטו שעולים לארץ. העלייה של אבא ואמא הייתה מתוך ציונות אמיתית. עזבו משפחה, בית ועבודה כי רצו לגור במדינת ישראל. לשמחתנו התגלגלנו לקהילת גבורת מדרכי שהייתה קהילה חמה ומחבקת אשר עזרה להורינו להבין שאכן עשו את הצעד הנכון עם עלייתם ארצה. האמת היא שאין לנו זיכרונות של קשיי מעבר מארץ לארץ. האופטימיות ובעיקר השלמות שאבא הפגין שאכן הגענו למנוחה ולנחלה היו לעזר. אבא ראה את עצמו כחוליה המקשרת מעולם שהיה ונעלם לעולם המתחדש בישראל.

במסגרת ההשתלבות בישראל, אבא, שלא היה יכול להתגייס לצה"ל בגלל מחלת הסכרת, החליט שדרכו לתרום למדינה תהיה במסגרת ההתנדבות במשמר האזרחי. כמעט שלושים שנה לבש אבא את המדים בגאווה בכדי לשמור על הנוסעים בכבישי הארץ.

שנים עבד אבא בבית חולים תל השומר וכולם זוכרים שהיחס שלו לסובבים היה בגובה העיניים ותמיד עם חיוך.

תכונותיו הבולטות של אבא היו לדעת איך להתפשר מבלי להיות פשרן; אם צריך לוותר, לוותר מבלי להיות ותרן; להיות דעתן אך מתון.

אבא אף פעם לא רדף אחרי כבוד ושררה. תמיד עשה מה שצריך, על הצד הטוב ביותר. אבא היה מסביר פנים וידע להסתדר עם כולם וזה מסביר איך אין למצוא אדם אחד שרב או שלא הסתדר איתו. אפשר היה לחוש שעם היציאה לפנסיה אבא היה שמח וגאה במשפחתו. למרות שסבל מבעיות בריאותיות, אף פעם לא אמר שקשה ולא התלונן שסובל. הוא זכה לראות בנים, כלות, נכדים ואף נינים. אבא ישב וחייך והבין שמבחינתו הוא ואמא הגשימו את החלום הציוני.

כשאמא ז"ל חלתה, למרות הקשיים שלו, אבא היה שם בשבילה באהבה ובמסירות נפש.

כשהיא נפטרה וכולם היו בטוחים שאבא יצטרך עזרה, אבא עמד על שלו והראה שלמרות שהוא לבד, הוא מסתדר. ואכן

סנדי ודויד הלברשטם ז"ל צילום: מאלבום המשפחה

אבא היה עצמאי ומצא תחומי עיסוק. הוא הלך לשיעורים, לחדר כושר, ישב שעות במחשב והתנדב בספריה של בית הכנסת.

כמה סמלי שיום צום י' בטבת, אחד הצומות הקשורים לחורבן בית המקדש, היה גם יום ההלוויה של אבא, אדם שהאמין בכל ליבו במדינת ישראל, בציונות המתחדשת שמשמשת כקרן של תקווה ואמונה לעתיד לבוא.

אבא נקבר לצד אמא, והם שבו להיות יחדיו לאחר הפסקה קצרה של חמש שנים. אנחנו, המשפחה המלוכדת, נמשיך ללכת לאורם.

ת.נ.צ.ב.ה ■

חברי הקהילה מוזמנים לתרום מן הידע המקצועי שלהם לקהילה, בנושאים שיש בהם עניין לציבור הרחב.
העורך הראשי של "חודש בחודשו", אילן אחיטוב, שהוא מומחה להגנת סייבר, התנדב לפתוח את הפינה החדשה!

הידעת?

זהירות - דייגים

- אילן אחיטוב -

אחת ממתקפות ההונאה הנפוצות ביותר באמצעות האינטרנט נקראת "התקפת דיוג". דיוג הוא המונח העברי ל-phishing. לא, זו לא טעות כתיב, אלא משחק מילים על המילה דייג - fishing - ומכאן התרגום לעברית: דיוג.

דיוג הינה פעולה שמטרתה להשיג ברמייה מידע בעל ערך, כגון סיסמאות, פרטי כרטיס אשראי וכו' (כהגדרת אתר מורפיקס).

על-פי-רוב הדיוג מתבצע באמצעות שליחת הודעת דואר אלקטרוני תוך התחזות לגורם ידוע והפניית הקורבן לאתר אינטרנט המתחזה לאתר של הגורם הידוע. בהגיעו לאתר המזויף, הקורבן נדרש להכניס את פרטי ההזדהות לאתר ו/או פרטי אמצעי תשלום. בדרך-כלל לאחר הכנסת הפרטים הקורבן יקבל הודעת שגיאה או שיופנה לאתר האמיתי ושם יתבקש להקיש שוב את פרטי הכניסה. לאחר שהתוקף קיבל את פרטי המידע הוא יעשה בהם שימוש לבצע פעולות בחשבון הקורבן, או ימכור אותם לגורם אחר.

כיצד נזהה התקפת דיוג?

תחילה נעשה היכרות עם מונחים בסיסיים בעולם הדואר האלקטרוני:

כתובת דואר אלקטרוני - כתובת דואר אלקטרוני מורכבת משני חלקים. החלק הראשון מזהה את המשתמש והחלק השני נקרא "דומיין" והוא מזהה את הארגון או ספק השירות, כאשר בין שני החלקים מופיע התו @ (שנקרא "שטרודל", או בעברית "כרוכית" ובאנגלית at).

לדוגמא, כתובת הדואר של הרשמות בני עקיבא היא: atar@bneiakiva.org.il. הארגון השולח הוא bneiakiva.org.il, שם המשתמש הוא atar, וביניהם מפריד @.

הודעת דואר אלקטרוני מורכבת משלושה חלקים עיקריים:

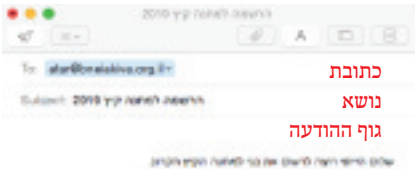

עם קבלת דואר אלקטרוני, אפילו אם הוא ממקור מוכר, יש לשים לב לנקודות הבאות:

1. האם אתם מצפים לקבל הודעת דואר מהשולח? לדוגמא, אם הנכם לקוחות של חברת סלקום, אין סיבה שתקבלו הודעה של חברת פלאפון לעדכן פרטי כניסה או תשלום.
2. האם כתובת השולח באמת היא כתובת השולח?

From: Partner.co.il [mailto:partner@intempoosh.net]
Sent: Sunday, December 9, 2018 12:02 AM
To: undisclosed-recipients:
Subject: זכור, אנא עדכן את הפרטים שלך באופן מיידי כדי להימנע מחסימה זמנית של החשבון.

בדוגמא שלפנינו השולח הוא partner.co.il

וכתובת הדואר לדואר חוזר הוא partner@intempoosh.net.

כתובת זו חשודה משום שחברות לא יעשו שימוש בכתובות דואר שאינן שייכות לדומיין (מתחם הדואר) שלהן. אילו הייתה זו כתובת של חברת פרטנר, היה מופיע שם מתחם הדואר של חברת partner, כלומר partnet.co.il, בחלק שאחרי הסימן @.

3. אם הודעת דואר האלקטרוני מכילה קישור כמו בדוגמא הבאה:

יש לבדוק לאן מפנה הקישור **בלי להיכנס אליו**. נעשה זאת באופן הבא: נעמיד את סמן העכבר על הקישור/כפתור בלי תזוזה ונראה לאן מפנה הקישור. במרבית המקרים נראה הפנייה לכתובת עם דומיין מוזר שאינו קשור לספק ששלח.

במקרה כאן הופיע הקישור הבא:

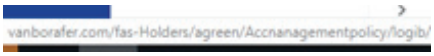

ניתן לראות שהקישור אינו מפנה לאתר של פרטנר (המלה Partner לא מופיעה בו) אלא לאתר אחר.

אם בכל זאת רוצים להגיע לאתר החברה (בדוגמה שלנו, חברת פרטנר), מומלץ להקיש את שם האתר באופן עצמאי בשורת הכתובת בדפדפן או לעשות חיפוש במנוע חיפוש מוכר, כמו גוגל, ולהגיע דרכו.

4. **פנייה כללית:** כאשר יש פנייה כללית (לא אישית) עם קישור, סביר מאוד להניח שזוהי הודעת דיוג. כאשר חברות פונות אל כלל ציבור הלקוחות או אל ציבור גדול, הן מפנות את המשתמשים לאתר שלהן **ללא** קישור.
5. **מידע אישי:** במקרה שמבוקש מידע אישי או פיננסי, יש לבדוק את המייל במשנה זהירות ולוודא שזהות השולח והמקור של המייל מוכרים.
6. **עיצוב ושפה:** דואר לגיטימי יהיה מעוצב בקפידה ובשפה ברורה ולא בשפה עילגת המתקבלת משימוש בשירות תרגום-המכונה של גוגל. בדוגמא הבדלי העיצוב בין דואר מקורי של חברת פרטנר לבין הדואר המתחזה:

7. **קבצים מצורפים:** כאשר אתם מקבלים דואר המכיל קבצים מצורפים מגורם לא מוכר, יש לחשוד ולא לפתוח את הקובץ המצורף. קבצים מצורפים עלולים להכיל וירוסים הפוגעים במחשב, או תוכנות ריגול השואבות נתונים מן המחשב ומעבירות אותם לידיים זדוניות.
8. **פעולה נדרשת:** בד"כ הודעות לגיטימיות מחברות הינן הודעות המספקות מידע ולא דורשות מהמקבל לנקוט פעולה. במקרה של בקשה לנקיטת פעולה, יש לנהוג ביתר זהירות.

ובכל מקרה, יש להפעיל שיקול דעת והיגיון. הצעות מפתות (כמו: שלח לי את מספר חשבון הבנק שלך ותקבל מיליוני דולרים) - הן הצעות חשודות. בכל מקרה של ספק עדיף להיוועץ עם קרוב משפחה, אדם שסומכים עליו או גורם מקצועי. ■

אירועים בקהילה

בשבת פרשת שמות התארחו בגבעתיים **הרב אליעזר מלמד**, רב היישוב הר ברכה, **ורעייתו הרבנית ענבל**. את הביקור יזם וארגן יו"ר הקהילה אלדן מידן, שבנו דרור לומד בישיבת הר ברכה, והרב אברהם וסרמן. הרב נשא דבר תורה על פרשת השבוע בתפילת ליל שבת ולמוחורת נתן שיעור בקידושא רבא לאחר תפילת הבוקר, בנוכחות כל הציבור. בדבריו הדגיש את חשיבות העיסוק בלימוד תורה בשבת, שראוי למלא בו לפחות שש שעות מן השבת, על מנת להשפיע מן הקודש על חיי המעשה בימות החול. הרבנית העבירה שיעור לנשים אחרי הצהריים. את דבריה מיקדה בהשתקפות האמונה בה' בהיבטים המדיניים, הכלכליים והחברתיים של דורנו במדינת ישראל, בהתבסס על דברי הרב צבי יהודה הכהן קוק. במהלך השבת מסרו הרב והרבנית שיעורים גם בבתי כנסת נוספים בסביבה.

❖ ❖ ❖

לכבוד ט"ו בשבט ארגנה ועדת התרבות **טיול קהילתי** לגבעות הדרומיות של מודיעין, בהדרכת מדרשת תל אביב יפו.

חברי הקהילה בטיול ט"ו בשבט *צילום: רון ברנט*

סיירנו בין שקדיות פורחות, כלניות ועיריות וגם פרות, גילינו שרידים עתיקים וערכנו תצפיות ושמענו הסברים על ההיסטוריה הרחוקה והקרובה של האזור - מיהושע בן נון ועד קום המדינה. הילדים נהנו גם להכין פיתות ולהפריח בועות סבון. וכולם נהנו ממזג האוויר הנאה שוועדת התרבות הצליחה לארגן!

❖ ❖ ❖

ריבועי אור לזכר אורי אנסבכר - באחד הערבים התכנסו בבית הכנסת קבוצת נשים וילדים להשתתף ביוזמת "רוקמים אור" - ריבועים לזכרה של אורי אנסבכר. כל ריבוע הוא רסיס תקווה ויחד חוברו לחופה שנמסרה להוריה של אורי, לחתונות חברותיה. את המבצע, ביוזמת יפעת שועה, פרח גולדנברג, וקורין עמר, הביאה אל הקהילה טלי ארגמן.

❖ ❖ ❖

תחרות האופה המלכותי - שבת קהילה מיוחדת נערכה **בשבת ר"ח אדר**. לאחר הקידוש נערכה תחרות האופה המלכותי בה השתתפו 17 מתחרים שאפו ממיטב המגדנות המשפחתיים. שינוי דרמטי לאחר שבשנים עברו התחרות היתה על צ'ולנט וקיגל. בין צוות השופטים נמנו העיתונאי ופרשן הכדורגל רון קופמן, יהודית שטרן, אליהו ארנפלד, אסף הלוי, חנה בן כוכב, יעקב שטרן והקונדיטורית עפרי עזריה. את הפרס הראשון קטפה לאה גמליאל תודות לעוגה גבוהה ומרשימה המעוטרת בתותים. פרסי המשנה חולקו בין ציפי סבן וברברה ברקוביץ. הנעימו והצחיקו עד דמעות צמד הקומיקאים נעם יעקובסון וגדי ויסברט. הארוע התקיים בסיוע המדור למורשת ישראל של עיריית גבעתיים בנוכחות המשנה לראש העיר מושיק גולדשטיין ובהשתתפות מאות מוזמנים מרחבי העיר גבעתיים. הנחה: יו"ר הקהילה אלדן מידן.

"רוקמים אור" *צילום: טובי טל אצל עדינה גת (סטודיו אפוד)*

❖ ❖ ❖

לקראת יום השואה התקיים ערב מיוחד ובו הוקרן הסרט **"הדיקטטור הקטן"** בבית אהרון. בעקבות הסרט נערך דיון בהשתתפות יוצר הסרט והשחקן הראשי עמנואל כהן ועו"ד שרון ברלינר קרופל מן הרשות לזכויות ניצולי שואה בסוגיית היחס לניצולי השואה.

❖ ❖ ❖

במשך שבעה שבועות נפגשו בבית הכנסת תשע אימהות ובנותיהן יחד עם המדריכה עוטיה הולנדר מאירגון "מתן" לקראת בת המצווה. אחת לשבוע למדו

האימהות ובנותיהן יחד עם עוטיה הולנדר בבית הכנסת *צילום: אלדן מידן*

במשך שעתיים וחצי על נשים יהודיות מעוררות השראה ממקורות תורניים והיסטוריים והטמיעו את מקומה של הבת היהודית בשרשרת הדורות בסדרה מלכדת ומעוררת השראה. תודה לקהילת גבורת מרדכי ולעומדים בראשה על האירוח!

❖ ❖ ❖

יצחק נאור לזכרו הטוב/

המשך מעמ' 5 »

הסעודה השלישית בבית הכנסת, ואבא בוודאי זכור לחברי הקהילה בשירי הנשמה שכה אהב לשיר, בקול ערב ובנפש חפצה. המזמור לסעודה שלישית, "מזמור לדוד", היה לסימן ההיכר שלו. אבא נלקח מאתנו בליל שבת קודש, לאחר תפילה וקידוש. מבית הכנסת ליווינו אותו בדרכו האחרונה, ואנו כבר מלאי געגועים.

אני מסיימת במילים שכה אהב אבא מהמזמור: "גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי; תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כוֹסִי רְוָיָה; אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית ה' לְאֹרֶךְ יָמִים" (תהילים כ"ג).

וכפי שנפרדתי בהספד:
"עתה אבא, כשאתה בבית ה' של מעלה, יהי זכרך ברוך". ■

מאדמת מרוקו- לאדמת ישראל

לפני כחודשיים, העלו בני משפחתו של חברנו אבי ואעקנין את עצמות אבותיהם לקבורה בארץ. סבו ואב-סבו של אבי חיו בארץ ישראל אך נפטרו במרוקו והמשפחה, שעלתה ב-1956, רצתה להשיבם ארצה. מספר אבי על דמויותיהם:

רב' שלמה בן יצחק ואעקנין זיע"א, תלמיד חכם מקובל ומלומד בניסים, בעל הספר הקדוש "בינת שלמה" שנשתמר בזכות תלמידיו; ובנו רב' משה בן שלמה ואעקנין זיע"א. ע"פ מסורת אבותינו רב' שלמה נולד וגדל בעיר טבריה למשפחה אשר העמידה תלמידי חכמים. אחד האחים שימש כרב בעיה"ק חברון והאחר אב בית דין בטבריה.

יציאת רב' שלמה כשד"ר (שליח דרבנן) - מחברון, אליה עבר לימים - למרוקו, נעשתה כמקובל אז לצורך איסוף כספי תרומה מיהודי הגולה לתמיכה בישיבה ובקהילה הענייה בא"י.

לימים נשא הרב אשה וקבע את מושבו בדרום מרוקו, בקרב הקהילה היהודית שם, אך לא זנח את שליחותו עבור המטרה לשמה הגיע לשם. הרב פעל ולימד בתלמוד תורה, עסק ברפואה ושמו יצא כבעל ניסים הן בקרב הקהילה היהודית והן בין הערבים שחיו בכפרים הסמוכים.

הרב נתבקש לישיבה של מעלה בשנת התרס"ה (1905) למניינם. רבים היו עולים להילולה על קברו במרוקו, בבית העלמין שליד הכפר 'תיקרת' הסמוך לעיר וארזאזאת.

עצמותיו הובאו לקבורה כאן בא"י בעיר אופקים, שם נפטר ונקבר אבי ר' שלמה. ■

גוילין נשרפין ואותיות פורחות/

המשך מעמ' 12 »

יום הזיכרון לחיילי צה"ל הוא יום של חשבון נפש, יום של לקיטת הניצוצות מהאותיות הפורחות להחיות אותם כדי שנהיה טובים יותר, מחויבים יותר וניכנס לשנת הע"ב של מדינת ישראל עם עוצמות אלו מתוך תחושת שליחות בעוז וענווה.

בפתח שנת הע"ב למדינת ישראל אני רוצה לסיים בפרקי הנחמה של הנביא ישעיה שאקטואלי יותר מתמיד:

ח) מִי-אֵלֶּה, כָּעָב (אותיות עין בית) תְּעוּפֶינָה; וְכַיּוֹנִים, אֶל-אֲרֻבֹּתֵיהֶם? - וממשיך הנביא (ישעיהו פרק ס')

(יח) לֹא-יִשָּׁמַע עוֹד חָמָס בְּאַרְצֶךָ, שֹׁד וָשֶׁבֶר בִּגְבוּלֶיךָ; וְקָרָאת יְשׁוּעָה חוֹמֹתַיִךְ, וּשְׁעָרַיִךְ תְּהִלָּה.

(יט) לֹא-יִהְיֶה-לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם, וּלְנֹגַהּ, הַיָּרֵחַ לֹא-יָאִיר לָךְ; וְהָיָה-לָּךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם, וֵאלֹהַיִךְ לְתִפְאַרְתֵּךְ.

(כ) לֹא-יָבוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ, וִירֵחֵךְ לֹא יֵאָסֵף: כִּי ה' יִהְיֶה-לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם, וְשָׁלְמוּ יְמֵי אֶבְלֵךְ.

(כא) וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים, לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ; נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר.

(כב) הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף, וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם; אֲנִי ה', בְּעִתָּהּ אֲחִישֶׁנָּה. ■

אירועים בקהילה/

המשך מעמ' 11 »

בערב יום העצמאות, התקיימה תפילה חגיגית בהובלת קובי עובד וחברים ולאחריה מסיבת יום העצמאות שבה השתעשע הקהל, גדולים כקטנים, במשחקים ישראליים מכל הזמנים.

❖ ❖ ❖

יישר כוח למארגני כל האירועים!

בזמן התפילה ביום העצמאות

צילום: אלדן מידן

שהשמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

ברכות להולדת נינים/ות ● לגב' יוכבד אורון להולדת הנין ● לגב' טובה פומרנץ להולדת הנינה **ברכות להולדת נכדים/ות** ● למשפ' הרב וסרמן להולדת הנכדה ● למשפ' טוכפלד להולדת הנכד **ברכות לנישואין** ● למשפ' אגוזי לנישואי הבן שי ● למשפ' עובד לנישואי הבת חן ● לגב' טובה פרידמן לנישואי הבת דליה ● למשפ' קוטנר לנישואי הבת והנכדה אור

תנחומים

● לציפי דהאן על פטירת אחותה ● לפרדי ברק על פטירת אמו ● לבני רוטנברג על פטירת אחותו

קהילת גבורת מרדכי כואבת את פטירתם של חבריה אסתר יפה, יצחק נאור ומשה לקריץ ומשתתפת בצער המשפחות. מי יתן ונזכה לבשורות טובות.